

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo administracija) in ekspedicija na starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Zakaj naj kmetje ne volimo liberalcev pa „purgarjev“.

Iz šoštanjkega okraja 9. svečana.

Gospod Feliks Schmidt, marenberški grajščak, menda ni bil dobro v pratiko pogledal, kajti drugače bi gotovo ne bil 27. pros., ampak še le danes sem v naš okraj prišel, kajti burke, kakoršne je on tukaj v Šoštanju vganjal, so res le za pustni torek.

Že prvo predpepelnično nedeljo je bilo skoraj pri vseh farnih cerkvah našega okraja oklicano: „27. dne t. m. se pripeljejo vaš poslanec v Šoštanj in bodo v gostilnici Golobovi rajtengo dajali od svojega delovanja: pridite jih vsi, posebno pa volilci, poslušati“.

Ali se ne pravi burke vganjati, ako gosp. Feliks Schmidt pravi, da je „naš poslanec“? Ali ne ve, da ga iz našega okraja, razun treh Pačanov, ki so se spačili, nobeden ni volil? Ali ne vé, da so šoštanjki volilci pošteni Slovenci in dobri katoličani, ki za nemčurje in brezverne liberalce ne marajo? Ali niso tega zadosti jasno pri volitvi pokazali? Kako se tedaj g. Feliks Schmidt upa imenovati „našega poslanca“, tedaj moža — našega zaupanja? Če je tudi poslanec, vendar kot nemčur in liberalcec ne more nikdar biti naš zaupni mož.

Ako bi mi kedaj tako ob vso pamet prišli, da bi kot katoličani, Slovenci in kmetje tega marenberškega Feliksa Schmidta, ali kakega družega njemu podobnega liberalca, nemčurja in purgarja za svojega poslanca si volili, bi, kakor nek pregovor pravi, kozla postavili za vrtnarja. Kakor bi kozel kot vrtnar objedel vse drevje in vso zelenjavo pobral, ravno tako g. Feliks Schmidt in vsak drug liberalcec objeda naše pravice, ktere kot katoličani pred Bogom in celim svetom imamo. Da le nekoliko izgledov navedem. Kot katoličani imamo pravico tirjati, da se naše šole tako vredijo, da nam bo dobra krščanska odgoja naših otrok zagotovljena. Dokler se nam pa sme vsled novih šolskih postav vsak človek, ki je vspešno napravil izpite za učitelja, tudi za učitelja naših katoliških otrok pošiljati, naj si bo jud, turek, ali ajd; dokler se smejo po postavi v šoli nauki učiti, ki so naši sv. veri čisto nasproti, in ki velikokrat niso nič družega, kakor nedognane domišljije nekterih učenjakov: krščanska odgoja naših katoliških otrok gotovo nikdar ni brez nevarnosti. Naša pravična tirjatev je, da bi se nove šolske postav v teh in enakih zadevah po postavni poti primerno spremenile, in na to bi moral pri vsaki priliki naš poslanec delati; gospod Feliks Schmidt se pa za to nikdar poganjal ne bo, ker se kot liberalcec za to potegovati ne sme. Proč s šolo od cerkve! Proč celo s krščanskim naukom iz šole! Duhovniki ne smejo v šoli in pri šoli ničesar opraviti imeti, šolski otroci se ne smejo

procesij vdeleževati, če se jih pa že morajo, naj fantje klofuke na glavah obdržé! Tako pišejo liberalci po svojih časnikih, tako kričijo po svojih zborih, na to delajo, če ravno zdaj še bolj počasno, tudi v deželnih in v državnem zboru.

Mi vemo, da je sv. zakon zakrament, in da le tisti katoličan brez greha v zakonu živi, ki je zakrament sv. zakona po obredu sv. katoliške cerkve prejel, in imamo kot katoličani pravico tirjati, da nam posvetna postava ne jemlje svobode, po svojem verskem prepričanju zakone sklepati in zam čez to, kar je po našem verskem prepričanju za vreden in veljaven prejem zakramenta sv. zakona potrebno, ne nalaga nobenih posebnih do sedaj pri nas ne navadnih stroškov in sitnosti; brezverni liberalci pa nočejo od cerkvenega sklepanja zakonov ničesar vedeti, in hočejo brez prejema zakramenta sv. zakona svoje posvetne ali tako imenovane civilne zakone samo le pred posvetno gosposko sklepati, in so si tudi tako imenovano fakultativno-civilno sklepanje zakonov na postavni poti že priborili. Pa ker imajo liberalci nekako nerazumljivo in nepremagljivo sovraštvo do sv. katoliške cerkve v svojih srcih, pa navadno premalo poguma, da bi očitno od katoliške cerkve odpadli in se potem civilno poročiti dali, zato si ravno zdaj na vse kriplje prizadevajo, da bi državni zbor tako zakonsko postavu napravil, bi bi velevala, da se mora vsak, ki hoče v zakon stopiti, najpoprej pred deželno gosposko poročiti, in da sme še le potem, če hoče, tudi v cerkev k poroki iti. Brezverni liberalci niso tedaj s tem zadovoljni, da so se že zdaj samo pred deželno gosposko smeli poročiti, ampak ker jih je menda sram, da bi se sami pred posvetno gosposko poročali, hočejo postavu imeti, ki bo velevala, da se mora vsakdo v cesarski kanceliji poročiti, in da zakon, ki se sklene samo v cerkvi, pred deželno gosposko nič ne velja, in da tudi otroci takega zakona pred gosposko ne smejo veljati za zakonske.

Tudi g. Feliks Schmidt je liberalce, in je kot liberalce za obligatorično, to je, vsakega vezajočo novo civilno zakonsko postavu. Mi pa kot katoličani nočemo ničesar slišati o tej postavi, ki bi nam napravila le dvojna pota in dvojne stvoške. Naj se liberalci brezverni ženijo kakor hočejo, za nas katoličane pa naj zakonskih postav ne delajo. Mi njihovih postav tudi nikakor ne potrebujemo, ker imamo že svoje. Če liberalci — novi ajdi — za naše katoliške zakonske postavu ne marajo, naj si le druge napravijo — pa samo za-se, ne pa za nas!

To je le nekoliko vejic na doblu katoličanstva, ki so nam jih liberalci ali že čisto potrgali ali jih pa objedajo. Cele bukve pa bi se morale spisati, ako bi kdo hotel popisati vse tiste pravice, ktere katoličani imamo, pa

nam jih hočejo liberalci po deželnih in v državnem zboru iz rok izviti in jih potem z nogami poteptati. Zato pa Feliks Schmidt, kakor tudi vsak drug liberalce, ne more nikdar biti mož našega zaupanja, in vsak, ki vse to ve, pa bi ga le kedaj za poslanca volil, bi bil izdajalec svoje vere in sv. cerkve.

Ko bi si mi kot Slovenci kedaj g. Feliksa Schmidta ali kakega družega nemčurja za poslanca volili, bi pa tudi na narodni vrt spustili nevarnega kozla. Jednaka bremena, jednake pravice, to mora enkrat tudi za nas Slovence in avstrijske Slovence sploh obveljati. Sedemnajst milijonov Slovanov v Avstriji prebiva. Kadar gre za davke, za vojake ali druge državne potrebščine, moramo mi Slovenci ravno tako kakor Nemci, Madjari ali Lahi plačevati, na vojsko iti in druga državna bremena nositi, a kadar gre za narodnost, so Nemci, Madjari in Lahi gospodje, mi pa hlapci.

Gospodje sedijo po pisarnicah; kar ni v pisarnicah — in to smo tudi mi Slovenci — mora gospodom po pisarnicah pokorno biti. Kake pa so te pisarnice, in kake so gospodje, ki po njih sedijo? To kažejo že napisi nad kancelijami, ki so skoraj povsod na slovenski zemlji nemški ali pa laški, ravno tako, kakor da bi mi prebivali po osrednih deželah pruskonemškega carstva ali pa v sredi zedinjene Italije. Po pisarnicah se piše vse nemško ali pa laško, in tudi na dom se nam pošiljajo in dajejo le nemški ali pa laški pozivi, le v ptujem jeziku pisane listine.

Gospodje po kancelijah so večidel Nemci — ali vsaj nemčurji, ki jim sicer slovenski kruh diši, kojim pa se slovenski jezik mrzi. Ako bi kak inostranec v ktero naših kancelij prišel, in vse to videl in slišal, bi mislil, da je pri nas nemška ali pa laška zemlja in da na naši zemlji Nemci ali pa Lahi prebivajo, ne pa Slovenci. Ali ni to krivica, ki se nam Slovincem godi? Ali nimamo tudi mi Slovenci pravice do slovenskih kancelij, do slovenske gosposke? Smo li mi Slovenci od Nemcev in Lahov podjarjeni narod, da nas le nemška ali laška gosposka komandira? Ali nismo po postavi z Nemci ali Lahi enakopraven narod? Ali ne nosimo ravno tistih državnih bremen? Ali tedaj ni to velika nečast za nas Slovence, da nas v javnem življenju devajo za vrata?

Vsak Slovenec vidi, da se nam na tak način krivica dela, da se naša narodna čast žali in ničesar bolj ne želi, kakor da bi se naše kancelije poslovenile in da bi se po pisarnicah naših slovensko vradovalo, kakor se med Nemci nemško, med Lahi laško. In še le ko se bo ta narodna naravna pravica začela skazevati tudi nam Slovincem, tedaj se bomo v Avstriji prav po domače počutili! — Tedaj pa tudi Nemci in Lahi ne bodo nobenega vzroka več imeli, nas zaničevati, pa tudi mi Slovenci bomo kot enakopravni narod z

vsemi poštenimi Nemci veseli podpirali Avstrijo, vsem narodom pravično.

Namen šol je, da bi se otroci naučili čitati, pisati, računati, sestavljati razne potrebne spiske, pa tudi nekoliko drugih vsakemu človeku koristnih ved. Naših sedanjih šol poglavitni namen pa je, da bi učitelji iz naših slovenskih otrok napravili Nemce. Če se otroci le nekoliko nemških besedi kramljati naučijo, potem so uradniki že zadovoljni. Ker če ljudje vsaj za silo znajo nemško, potem se c. k. uradnikom ni treba učiti slovenskega jezika; če nemške šole narodu tudi malo koristijo, so vendar nemškim uradnikom koristne, ker pri nas najdejo svoj kruh, če tudi slovenskega nič ali vsaj popolnoma ne znajo! Dobro je, ako kdo dva ali več jezikov zna, in zato tudi mi nismo zoper to, da se naši otroci po šolah tudi nemškega jezika za silo nekoliko naučijo, pa zaradi tega smo le Slovenci in smo ponosni da smo Slovenci, to je rastlika mogočnega slovanskega stebela, ki šteje čez 80 milijonov duš, in hočemo Slovenci ostati, ne pa se pomemčiti. Pa če dovoljujemo, da se naši otroci po šolah za silo naučijo nemškega jezika, tega ne storimo zato, da bi se potem vradnikom ne bilo potreba učiti slovenskega jezika, ampak da bi se naši otroci laglje gibali, ako bi kedaj kot vojaki itd. prišli med Nemce. Vradniki pa morajo popolnoma slovenski znati, ker to tirja naša narodna čast, in so vradniki zaradi nas Slovencev med nami, ne pa mi zavoljo vradnikov! —

Te in še več drugih narodnih pravic imamo mi Slovenci od avstrijske države tirjati in si na postavnih poti priboriti. Zato si pa ne moremo nikdar g. Feliksa Schmidta ali kakega drugega nemčurja voliti za poslanca, ker bi on naših pravičnih tirjatev nikdar ne podpiral, ampak kot nemčur, ki je na slovenski zemlji rojen, pa še zdaj slovenskega jezika ne zna, jim vedno le nasprotoval. — Naš poslanec ne sme nikdar biti kak nemčur, ampak Slovenec, narodnjak. Ali bi se ne skregali s svojo lastno pametjo, ako bi se mi kot Slovenci, ki imamo dragoceno svetinjo svoje narodnosti braniti zoper toliko mogočnih med seboj ozko zvezanih sovražnikov, kedaj za poslanca volili sovražnika svojih narodnih pravic — Nemca, nemčurja! Naše geslo pri vseh volitvah naj toraj bo, kakor je bilo do sedaj: Nemca, nemčurja ne!

Kakor kmetje bi pa mi vrata do naših vcepljenecv tudi odprli kozlu, ako bi si kakega „purgarja“ za poslanca kedaj volili. To kar je „purgarja“ na dobiček, je večidel kmetu na škodo. Če je n. pr. žito ali živina dober kup, je to burgarjem prav, ker morajo večidel vse poljske pridelke kupovati in navadno od mesa živijo. Ako je pa vse to drago, je to za kmete dobro, za „purgarje“ pa slabo. Meščani in tržani so navadno obrtniki ali pa rokodelci in imajo po večjem le malo zemljišča. Še slepec mora videti, da so si meščani in kmetje tudi pri davkih navskriž. Če se od obrtnije ali rokodelstva zadosti davkov ne plača, mora pa zemljišče večje breme nositi. Skoz mesta in trge peljejo ceste, in „purgarji bi radi imeli čedalje več lepih cest. Pa stroškov za svoje ceste ne plačujejo „purgarji“ sami, ampak celi okraji, tedaj tudi kmetje, ki takih cest malo potrebujejo, ki pa morajo sami napravljati in popravljati pota, ktera potrebujejo.

Ravno taka je pri šolah. Purgarji imajo po štiri celo osemrazredne šole, za ktere morajo kmetje plačevati, kmetje pa večkrat še enega razreda nimajo.

Kmečki stan plačuje največ davkov, in daje največ vojakov, političnih pravic pa ima povsod manj kot purgarji in veliki posestniki, koje vez liberalizma vkup drži. Skoraj povsod kjer so purgarji in veliki obrtniki doma, tam imajo purgarji v krajnem in okrajnem šolskem svetu in okrajnem zastopu večino.

Vsaki „purgar“ bo tedaj kot poslanec na to delal, da se bodo dajale postave, ki bodo njim in obrtnikom na dobiček, če bi tudi kmetom bile na škodo. Zato že volilna postava določuje, da imajo „mestnjani“ in obrtniki svoje poslance, veliki posestniki svoje, kmetje pa svoje.

Štajarski deželni zbor šteje za vsem 63 udov in sicer graškega in maiborškega škofa in rektorja graškega vseučilišča brez volitve, potem pa 60 voljenih poslancev. Od teh 60 poslancev pa jih volijo veliki posestniki 12; „purgarji“ 25, in kmeti je 23, tedaj dva manj kot purgarji. Ali bi mi kmetje po tem takem ne bili vredni, da bi nas vsaki imel za norca, ako bi si mi za poslanca volili purgarja, ali pa takega človeka, ki za voljo liberalizma mora s purgarji držati? Še nikdar nismo slišali, da bi bili purgarji kedaj kje kakega kmeta za poslanca volili, ali pa, da bi bili kmete poslušali, če so jim kakega katoliškega moža za poslanca priporočali. Bi tedaj ne bili tudi mi neumni, ako bi kedaj za poslanca volili purgarja, ki bi potem v deželnem in državnem zboru s purgarji vlekel, naše pravice pa izdal?

Tudi marbeški Schmidt drži in mora s purgarji držati. Tega smo se pri volitvi prepričali. Kdo pa nam je g. Feliks-a Schmidta pri zadnji volitvi tako goreče priporočal? Sami purgarji in obrtniki, to se pravi ljudje, ki ne živijo, od obdelovanja zemlje, ampak od dobičkarije. Iz Marenberga se je bil nalašč pripeljal roboti usnjar Vrenčur na dan volitve v Slovegradec, da je za Schmidt-a lovil glasove, in nasprotno stranko surovo napadal. V Slovegradu se je za njega trudil in potil ondašnji apotekar Kaligarič in farbar Kramer pa neki človek, ki z lesom baranta. To pa so ljudje, katerih nobeden ne živi od obdelovanja zemlje in o katerih je znano, da nimajo dosti vere in ki so vsi nemčurji. — Vsaki pameten človek mora soditi, da je gosp. Feliks Schmidt ravno taki kakor so ti, ki so ga priporočali. Kajti drugače bi gotovo ne bili za njega delali.

Iz vsega tega lahko vidite, g. Schmidt, da vas šoštanjski volilci dobro poznajo.

Burke ste vganjali da, ste nemško govorili, akoravno se je tirjalo, da bi slovensko prodali svoje misli. Največ smeja je pa napravljaj vaš tolmač g. Golob, ki je tako slovensko govoril, kakor da bi bil še le včeraj iz Nemčije k nam prišel. Vi ste pravili, kaj ste vse za nas v Gradu storili, mi vam pa povemo da še nobenih dobrih nasledkov tega ne čutimo in da o tem v naših časnikih nismo nič brali in nič slišali, in če je vaš tolmač rekel: da so zdaj vse „aussicht“, da bodo štibre manjši, mu tega ne verujemo, ker skušnija njegovih besed ne potrjuje, in on okolnosti bolj na to kažejo, da bodo davkih brže večji kakor pa manjši.

Vi ste tudi rekli, da ste za velike opravne občine; mi pa ravno za te nismo, ker bi nas zopet povsod, kjer je kaki trg, purgarji v roke dobili, in bi po svoji nam znani navadi čez nas gospodarili in bi morali povsod poleg cesarskih še občinske vradnike in poleg žandarjev še občinske policije plačevati. —

Lepo se zahvalujemo tudi za vaš svet, da bi namesto „Slovenskega gospodarja“ brali „Slov. Narod“ in Tednik. Mi že sami vemo

dobro, kateri slovenski časniki za našo korist delajo, in zakaj vi ravno „Sl. Narod“ pa „Tednik“ priporočate. Ni res? zato ker ta dva lista psujeta našo duhovščino pa spodkopavata vero! Ker vas tukaj vsi, ki dobre domače časnike čitajo, dobro poznajo, tudi vejo, za katerim grmom tiči zajec, zato na vaš konečni pozdrav „Šifele Slovence“! tudi nobeden odgovoril ni, in se vaših desetih pintov vina, ki ste ga bili dali na zadnje na mizo prinesiti, od volilcev tudi nobeden razun treh Pačanov doteknil ni. Zato ste ga morali s Pačani in nekterimi šoštanjskimi nemškutarji sami popiti. Pačanom pa še zdaj vsaki, ki vse to ve: zaradi vašega vina želi „na zdravje in dober tek!“

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. marcija.

Avstrijske dežele.

Gosposka zbornica državna je 26. p. m. sprejela več od zbornice poslancev sklenjenih postav, med katerimi je tudi postava o dietih delegacijskih poslancev, kedar delegaciji zborujete v Budapešti. Tudi je volila delegacijske poslance.

V zbornici poslancev je Hopfen poročal o delovanju verskega odseka, ki si mora boje hudo beliti glavo. Potem je pretresoval borzino postavo. Wildauerjev šolski predlog za Tirolsko stal je 26. p. m. na dnevnem redu, 27. bi bil imel za borzino postavo priti na vrsto, a ni ga bilo več na dnevnem redu. Ker ta predlog krati deželne pravice tirolske in pravice katoličanov, je že pri prvem branji dr. Graf v imenu Tirolcev protestoval zoper ta predlog ter rekel: „Če ga izročite kakemu odseku, nam le prejasno pokažete, ktero pot naj nastopimo“. V odsek so bili liberalci volili tudi dr. Grafa, ki se pa sej ni vdeleževal.

Pododsek verski za civilni zakon je verskemu odboru predložil nov načrt, ktereга je odsek po živahni debati sklenil v pretres vzeti.

Manjšina odseka za vravnavo davkov je o hišnem davku izdala posebno poročilo, o katerem hočemo prihodnjič nekoliko več spregovoriti.

Minister Banhans je šel menda za zmerom na odpust, in se je soboto večer peljal skozi Ljubljano na Laško. Dunajski listi pišejo, da njegov naslednik postane Depretis. „N. fr. Pr.“ od sobote je bila zaradi Banhansa zapečatena.

Offenheimova pravda se je pretrelo soboto končala s tem, da je Offenheim bil za nedolžnega spoznan. Porotniki so na prva tri vprašanja z 9 proti 3 glasovi, na četrto in deveto vprašanje z 10 proti 2, na 5 in 8. enoglasno, na šesto z 11 proti 1, na sedmo z 7 proti 5 glasovi odgovorili „nekriv“ in tako ga je sodnija oprostila tudi vseh stroškov, ktere mora zdaj plačati država. Stroški pravde same niso še tako veliki, znašajo okoli 30.000 gold., ali kar ima država plačati železniški družbi vsled sekvestracije, dosega blizo en milijon gld. Le plačujmo, saj državna blagajnica ne more biti nikdar prazna! — Z izidom te silne pravde je dobilo ministerstvo hud udarec, kajti pozabiti ni, da je ministerstvo v skupnem svetu sklenilo tožiti Offenheima in sekvestrirati lvovsko-černoški železnico. Občno mnenje je, da se ne bo moglo to ministersvo zdaj nikakor dolgo držati.

Ogrsko ministerstvo še ni po vsem sestavljeno. Wenkheim je prevzel na posebno željo cesarjevo osnovo novega ministerstva, a

pravijo, da po končanih volitvah za državni zbor bode zopet odstopil. Tisza prevzame ministerstvo notranjih zadev, Szell pa menda denarstvo. Dokler se ministerstvo do dobrega ne osnuje ostanejo, v Budapešti.

Vnanje države.

V **Francoski** narodni skupščini je 25. p. m. poslanec Ravul de la Rochette rekel, da legitimisti so prepričani, da bode dežela nesrečna, ker skupščina ni oklicala kraljevstva; ker „monarhija je čast, življenje in sreča Francoske“. Novih ministrov še zdaj nimajo in pravijo, da Biffet se brani prevzeti osnovo ministerstva.

Laška zbornica je 27. p. m. obravnavala prodajo nekterih vojnih ladij, Garibaldi je krepko podpiral predlog vladin, češ, da minister je v tej reči najbolj izveden.

Srbska skupščina je sprejela brnsko poštno konvencijo. Tudi se je stavil predlog, da naj se kupčijski zakonik po zgledu vnanjih držav prenaredi.

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, 24. febr. Dandanes je v politiki mnogo vprašanj, ktera čakajo rešenja. Kako se bodo zmotale homatije na Ogerskem? Bode li Bismark res popustil službo državno? koliko časa se bodo še klali Španjci in kdo bode končno njihov kralj? Koliko časa bode trpel Mac-Mahonov septennat? itd. itd. Pa ta vprašanja za nas Slovence niso „Lebensfrage“, kakor tudi to ne, zakaj stari rogovilež Garibaldi zahteva v Rimu od vlade toliko in toliko delavcev za reguliranje Tibere, ka-li?

Za nas Slovence kot take, je večje neizmerne važnosti končno vprašanje, kako bode z našim prihodnjim deželnim zborom in nje odborom, ako se še sedaj resno ne misli na medsebojno spravo?!

Deželni zbori se izvanredno prično kmalo po veliki noči. Kmalu bode treba voliti poslanca namesto dr. Coste. A kaj, če nam razpuste deželni zbor? Kaj bode potem, ako se že zdaj ne organiziramo, ako se zmeraj še zopet in zopet ponujana sprava za vrata peha?

Vladni aparat z vsimi svojimi briči in z vsimi pašami spravil se bode v volitveno borbo; še manj se bode gledalo pri prihodnjih volitvah na javno moralo, kakor pri poslednjih, in če nismo do tlej složni in edini, ali ne bomo padli kakor smo dolgi in široki, in kedaj se bomo potem zopet vzdignili? Hej, „Narode“! hej, „Soča“! koliko časa se bosta še obotavljala podati nam roki v spravo? Ali ni za nas Slovence sloga — edinstvo ni naša — „Lebensfrage“???

Prosimo na to „Lebensfrage“ odkritosrčnega bratovskega odgovora!

— draški. —

Iz Maribora, 25. febr. (Bogoslov. profesorji — čitalnica — pust in post.) Tukajšno bogoslovje izgubi početkom marca 2 svojih dosedanjih profesorjev, dr. Ulaga in g. Šinko-ta. Prvi je razlagal stari zavét in orijental-ske jezike, drugi pa je prednašal nраво. Vrla domoljuba sta več kot 14 let marljivo delovala pri vseh društvi narodno in cerkveno reč zadeva-jočih. V tej reči ju bomo pogrešali, ako-ravno se nadjamo, da bota mlada naslednika njun zgled vrlo posnemala. Zlasti pak si je za dobro našo reč mnogo zaslug nabral dr. Ulaga kot nenavadno delaven in energičen vrednik „Sl. Gospodarja“, kterege je od 600 do 1400 prejemnikov povzdignil. Hvala in slava mu!

Kar je blagi gospod bil kot vrednik za našo stran, to se vidi iz pikanje njegovih nemških in slovenskih nasprotnikov po časnikih. Bog ga nam ohrani na novem mestu mnogo let zdravega in srečnega. — Znano je vsemu božjemu svetu na Slovenskem, kako so po nesrečni naši domači razprtiji, ktero nam je liberalizem naklonil, naše čitalnice so začele hirati in umirati. Tudi prva vseh, naša mariborska čitalnica, je žugala preminuti. Ker pa se število izobraženih Slovencev, hvala Bogu, v Mariboru od leta do leta znatno množi, zato čutimo potrebo središča in ognjišča za narodno socijalno življenje.

Da tej potrebi vstrežemo, smo sklenoli zopet k čitalnici pristopiti, pravila pa tako premeniti, da bodo tudi neplačajoči zamogli biti udi čitalnice, ako se zavežejo pri pevskem zboru... sodelovati. Imamo upanje, da se nam poduzetje posreči. — Denarstveni krah je tudi naše nemškutarske in liberalne mogočnejše nekoliko ponižal. To se je videlo zlasti ob letošnjem pustu. Druga leta se je razsajalo, da je bilo grozo. Letos pa je bilo vse prav tiho, mirno — in bolj trezno. Po dolgem večletnem pustu prišli so do klavernega posta, čegar konca še nihče ne ugane. Vsa kupčija, obrt, podvzetnost, vse nekako stoji, tiči in hira. Vrh tega smo dobili danes svojo tretjo zimo. Mrazno je in sneg pada, da se že med srečneže šteje, kdor ima količkaj toplo peč in priliko: sedere post farnacem etc.

Iz Dunaja, 25. febr. Minister Banhans je vendar pobral kopita. Šel je sicer — po nasvetu zdravnika, je oficijelni izgovor — za dva mesca na odpust, a kaj ima pomeniti tak „odpust“, to dandanes ni več skrivnost. Morda vas bo mikalo, ako vam povem, to, kar sem o Banhansovem „odpustu“ iz dobrega vira zvedel. Pretekli teden je bil, kar se večkrat zgodi, cesar povabil vse ministre k obedu in — to se ve — tudi Banhansa ni pozabil. Ali Banhansu se je zdelo, kako se je v viših krogih veter proti njemu zasukal, tudi je dobil od merodajne strani miglje, da naj raji doma ostane ter se izgovarja, češ, da je bolan in ne more od doma. To je Banhans tudi storil. Na to pride Fuxova interpelacija v državnem zboru. Po dunaji se je sploh govorilo, da nadsodnije predsednik baron Hein ni pisal onega pisma do predsednika porotnega sodišča iz lastnega nagiba, marveč po vplivu ministra Banhansa, ki je poskusil zadnje sredstvo obdržati se na že spodjedenem odru. Če je minister Glaser za to pismo koj skonca vedel ali ne, to ni še jasno; gotovo pa je vedel to ob času interpelacije. Iz kolegijalnosti do svojega tovariša v ministerstvu pa odgovarjaje na interpelacijo ni hotel naravnost reči: „Prašajte Banhansa, ne mene,“ timveč je spravil svojega tovariša iz zadrege z znanim odgovorom. Najbrže je že vedel, da takrat, ko bo Offenheimova pravda končana, Banhansa že več na Dunaji ne bo. Tako se sploh po Dunaji govori, kajti da bi bil Banhans, kteremu pred kratkim še ni nič bilo, res gorkejšega zraka potreben, tega nihče ne verjame.

Domače novice.

V Ljubljani, 2. marcija.

(Vesteneck in volitve za kranjsko kupčijsko zbornico.) O tej že dosti oglodani reči naj povemo svojim bralcem še nekaj, kar smo pozneje zvedeli. Kakor je znano, je Vesteneck še mlad, a časti in slave ter avanziranja željen kakor „kak stari.“ To je znano tudi vsem uradnikom, zlasti kar jih je pri deželni vladi, in

zato ima med temi kaj malo prijateljev, pač pa dosti takih, ki ga zavidajo, ker jih je mnogo že preskočil in se boje, da bi jih tudi dalje ne preskakoval v avanziranji. Ali kaj pomaga vse to! Vesteneck ima na Dunaji mogočnega pokrovitelja, tasta svojega, barona Conrada, deželnega predsednika avstrijskega. Drzen in „energičen“ kakor je Vesteneck, se je spravil nad tega tasta, dobro vedoč, da je ranjki grof Aleksander Auersperg tudi po svojem tastu grofu Chorinskem, predniku Conradovem na Dunaji, splezal do deželnega predsedništva na Kranjskem. Zahteval je tedaj od njega, da ga ne le z lepo spravi iz zadrege, v ktero je prišel po znanih dogodbah v Dobrničah, timveč mu tudi hitreje, kakor bi po njegovi moči mogoče mu bilo, do kaj izdatnega pomaga. Kar tako naravnost pa to ne gre, vsaj na videz mora biti kaj zaslug; zato je tast, obljubivši mu izdatno potiskanje, rekel mu, naj si kje nabere kakih zaslug, spričal svoje sposobnosti, potem bo že šlo. Koliko in ali je bil minister Banhans pri tem kaj zapopaden, to se dá le misliti, dokazati ne, kajti da bi minister zarad tega bil razpustil kranjsko kupčijsko zbornico, da bi imel Vesteneck priliko pri novih volitvah se „avscajhnati“ in pridobiti si spričalo sposobnosti za višo stopinjo, za to nimamo nobenih dokazov in ne misel.

Kako se je Vesteneck pri volitvah obnašal, to je že zadosti znano. Le tega še morda ne ve vsak, da je Vesteneck pred volitvijo pisal do vseh okrajnih glavarjev privatna — ne uradna — pisma, v kterih so bili na tanko vsi navodi, kako naj okrajni glavarji ravnajo, da bodo nemčurji zmagali. Na volilni red obrtnijske zbornice se ni treba ozirati, ta red ni postava, ker ni bil še nikjer za postavu razglašen. Kako so se okrajni glavarji po tem poduku ravnali, to je že zdaj obče znano.

Volitve so končane, Vesteneck je pokazal kaj zna, tedaj po plačo! Podal se je na Dunaj, deloma, da bi podal po svojem tastu ministru Banhansu načrt za odgovor na sitno Hohenwarthovo interpelacijo v smislu nemčurjev, če bi se ministru priležno zdelo sploh kaj odgovoriti, — deloma ali prav za prav pa le po svojo plačo. Mladeniču se sline cedé po zlateg zavratnem robcu okrajnega glavarja, ki je še srednja stopinja med njegovo sedanjo in — deželnim predsedništvom. Ali bo dobil svojo plačo ali ne, to še danes ni znano. Ko bi pa sedanje ministerstvo imelo še dolgo sedeti na svojih sedežih, bi se mi nikakor ne smeli čuditi, če bi nekega dne slišali, da je ta mladi, pa silni kušar postal c. k. okrajni glavar, čez nekaj časa pa, da je zlezal na stol deželnega predsednika kranjskega. Toda zdaj se je jelo obnebje mračiti, Banhans je že šel, za njim bode šlo prej ali slej vse ministerstvo in mladi kušar bo prišel ob svojo plačo, če je do tje ne prejme.

(Prof. Adolf Weichselmann) po Kranjskem mnogim dobro znani profesor, je v Freistadtu na Avstrijskem, kjer je bil c. kr. gimnazijski ravnatelj, umrl. L. 1855 ga je iz Hleba (Eger), kjer je bil l. 1823 rojen, v Ljubljano pripravil bil ravnatelj gimnazijski J. Nečasek, in zelo postrežljiv ter nevtrudno delaven je služil na ljubljanski gimnaziji 13 let, vredoval posebno pridno gimnazijsko knjižico, spisal v letnik l. 1858 nekoliko o Horaciju, l. 1864 pa „Bolde u. Sarbiewski“, poslovil se l. 1868, kadar je sprejel bil ravnateljstvo na mestni realni gimnaziji v Ogr. Hradištu na Moravskem, od kodar je prišel naposled za gzm. voditelja v Freistadt. Naj v miru počiva!

(„Laibacher Zeitung“) od 27. p. m. iz gotovega (?) vira poroča, da vlada stolnemu kapitelnu ni poslala nobenega ukaza verskemu zakladu vrniti dohodke izpraznjenega kanonikata ter pravi, da „Slovenec“ bi ji jako ustregel, če bi priobčil dotično pismo. Naj nam vradna „Laib. Ztg.“ blagovoli povedati, če tudi škofijski ordinarijat, s katerim vlada neposredno občuje, ni dobil dotičnega ukaza? Prošnji za priobčenje tega pisma pa ne moremo ustreči, ker ono za nas nima nobene važnosti, če bi ga pa „Laib. Ztg.“ rada imela, naj se obrne do dobro ji znanega dopisnika dunajske „N. fr. Presse“, ki svoja poročila menda dobiva naravnost iz vladinih vradnij, ker bi sicer bilo nemogoče, po „Pressinih“ telegramih nekatere reči še prej zvediti, preden so v roke prišle tistim, ktere zadevajo.

Razne reči.

— Duhovske spremembe v lavant. škotiji: Č. g. dr. Jožef Ulaga nadžupnik Konjiški je imenovan tudi dekan Konjiške dekanije. — Prestavljeni so č. gg. kaplani: Franc Jug v predmestno faro sv. Magdalene v Mariboru; Karol Tribnik, v Konjice; Anton Mrčnik v Ruše. Kaplanija v Šmartnu v Rožni dolini ostane za nekoliko časa izpraznjena.

— V goriški nadškofiji: Umrli je 18. t. m. vis. čast. g. Martin Juvančič, župnik-dekan v Ločniku, častni kanonik itd. itd. Farni oskrbnik postal je tamošnji l. kaplan g. Jožef Kavčič in fara je razpisana do 1. aprila. Umrli je tudi č. g. Janez Leban, kurat na Bačah 22. t. m. po kratki bolezni. Č. g. Anton Červje postal začasni provisor izpraznjene kuracije, ki je razpisana do 30. marca.

— Zidan most dobi žandarje, kar je že izdavnica bilo jako potrebno.

— Pomiloščenje. Anton Krivec od sv. Trojice v slov. goricah in Mih. Rajoš iz Polja pri Brežicah, ki sta bila zavoljo umora od celjske sodnije k smrti na vislicah obsojena, sta od svetlega cesarja pomiloščena in vsakemu je smrtna kazen v 20letno težko ječo spremenjena.

Št. 2905.

Slavnemu vredništvu „Slovenca“.

v Ljubljani.

Na podlagi dotične postave naj slavno vredništvo v prihodni list „Slovenca“ sprejme nasledni popravek poslanice „več rokodelskih mojstrov v Ljubljani“ priobčene v št. 24. od 25. februarja t. l.

Pozvedbe so pokazale, da je popolnoma neresnično da se rokodelski učenci pusté zmerzavati v nezakurjenih izbah, kar že samo po

sebi iz tega sledi, da se te sobe že zaradi navadnega šolskega poduka v delavnikih dvakrat na dan, in ob nedeljah posebej enkrat kurijo.

Čas poduka in plačo učiteljev iz državne podpore določi višja šolska oblast, memogrede naj se le omeni, da ta plača komaj toliko stotakov znaša, kolikor je v poslanici tisočakov navedenih.

Mestni magistrat v Ljubljani

27. februarja 1875.

Župan:
Laschan.

Umrli so:

23. febr. Marija Grahek, hči teleg. sluge, 5 $\frac{1}{2}$ l., za vnetjem vratu. — Jakob Kors, zidar, 32 l., — France Miklič, pekovski pomagač, 32 l., — in Urša Pirc, delavka v cig. fabr., 29 l., vsi za pljučno sušico. — Francetu Perlesu, hišn. posestniku, otrok moškega spola, mrtev rojen vsled težkega poroda. — Janez Rozin, dninarja otrok, 19 m., za jetiko.

23. febr. Marija Drnovšek, vdova strežaja bolnikov, 72 l., za pljučnina oslavljenjem. — Jože Barle, gostač, 58 l., za pljučnim rakom.

24. febr. Jožefa Kotek, delavec vdova, 80 l., za pljučnico. — Daniel Zvazel, kurjača otrok, 1 $\frac{1}{2}$ l., za božjastjo. — Luka Golob, posel, 27 l., za sušico. — Marijana Sršen, gostica, 64 l., za pljučno sušico.

25. febr. Janez Eggenberger, jetnik v posilni delalnici, 25 l., — in Katarina Fatur, priv. vradnika žena, 79 l., oba za pljučnim oslavljenjem. — Lucija Dimnik, delavka, 56 l., za oslavljenjem.

Eksekutivne dražbe.

4. marca. 2. Tob. Hudovernik (1500 gl.) v Laščah.

5. marca. 2. Sim. Treven-ovo iz Godoviča (7700 gl.) v Idriji. — 2. Jan. Fatur-jevo iz Zagorja (2100 gl.) v Bistrici. — 2. Ivan Orlič-ovo iz Kriške vasi (2193 gl.), — 2. Dav. Težak-ovo iz Rezalnic (1900 gl.), obe v Metliki. — 2. Andr. Kerma-tovo iz Orehka (1107 gl.), — 2. Andr. Penk-ovo, — 2. Ant. Kemič-ovo iz Orehka (1747 gl.), vse v Postojni. — 3. Andr. Šinkovc-ovo iz Ambrusa (700 gl.), — 3. Jakob Mihič-ovo iz Laz (1877 gl.), obe v Žužemberku. — 1. Jan. Lek-an-ovo iz Laz (3930 gl.), — 1. Jan. Kogovšek-ovo iz Laz (3255 gl.), — 1. Jan. Jerina-vo iz zgor-nje Vasi (3070 gl.), — 1. Mat. Drenik-ovo iz Spodnje vasi (1440 gl.), — 3. M. Logar-jevo iz Zgornje vasi, vse v Planini.

6. marca. 2. Sim. Treven-ovo iz Godoviča (96100 gl.) v Idriji. — 3. Jan. Gerbais-ovo iz Podgorice (1784 gl.) v Ljubljani. — 3. Kašper Logar jevo iz Žerovnic (1379 gl.) v Planini. — 1. Jan. Leben-ovo iz Laz (4270 gl.) na Vrhniki. — 2. Jož. Prelesnik-ovo iz Lašč (670 gl.), — 2. Mat. Perjatl-ovo iz Brloga (4009 gl.), — 2. Jan. Novak-ovo iz Podgore (1290 gl.), vse v Laščah. — 2. Marko Popovič-ovo iz Malin (10570 gl.) v Metliki.

Telegrafične denarne cene

1. marca.

Papirna renta 71.—. — Srebrna renta 75.85. — 1860letno državno posojilo 111 75.—. — Bankine akcije 963 — Kredite akcije 218.—. — London 111 25.—. — Srebro 105 15.—. — Ces. kr. cekini 5.25. — 20 Napoleon 8.88.

Gabriel Piccoli, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, dunajska cesta,

(32—27)

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah. Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu. kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se očisti zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se hrani zdravi duh sapa in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedanjem. pred zobnim kamejom, ki je zobni glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr.**

Izleček iz Chine in Coke. Najboljši dozodaj znani želodčni listér; pospeši cirkulacijo, olajša prebavljivost, in poda različnim organom in členom novo moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Nezbotljivo sredstvo proti mrzlici. gotovo zdravilo proti vsaki prechavalni bolezni. Vsepeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bode vesel prepričal, da je najkrepkejše in najgotovejše sredstvo zoper mrzlico med vsemi dozodaj znanimi. **Flaša velja 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje, naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebno se rabi to dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofeljnomu protu sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzev prah, 1 tucat škatljic 7 gold, posamne 80 kr.

Pravo borovniško žganje s soljo, 1 flaša 50 kr.

Voda lancasterske lilije (Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnjih gub ter ravedi, da vido-ma zginejo. Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli in se ozdravi naglo poka, ktere se narede zaradi suše ali nekladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaletu, zaradi česar jo po pravici vse dame, kterm je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gold.**

Naročila sanaj Ljubljane na zgoraj imenovane droge, kakor tudi na vsa druga zdravila se, če mogoče, v vračajočo pošto proti postnemu povzetju izvršujejo. Stroške za embalažo in ekspedicijo i. t. d. nagradijo gospodje komitenti.

Nešič-eva

c. k. izklj. privilegirana

turška turška
grška grška

obrazna pomada za ženske,

najbolj nedolžno sredstvo za ženske, posebno se priporoča za gube, pege, mazolje, hrapovo kožo in dá obrazu zelo gladko kožo in nježno barvo. Reči, iz kterih je narejena, je avstrijsko-ogerski urad pregledal in za izvrstne pripomočke spoznal. Pohvalna pisma se ne razglajajo.

Cena pomade 1 glđ. 50 kr.

Vsako naročilo se točno izvrši proti poštnemu povzetju ali če se znesek naprej pošlje. — Pisemske marke in koleki (štampeljni) vseh dežel se jemljó namesto denarja. — Prodajalci dobé primerne odstotke.

(15—6)

Nešič-evo

c. k. izklj. privilegirano

grško milo (žajfa) grško milo (žajfa)
za rodovine. za rodovine.

Vzhodno toaletno milo za zdravje in olepšanje, lepo dišeče, prekosi gledé dobrote in vrednosti res najboljše milo, odpravi gotovo vse nečistosti na koži, kakor izpuške, mazoljčke itd. in dá koži nježnost in gladkost, kakoršne nobeno drugo toaletno sredstvo ne. Pohvalna pisma najviše gospode, pa tudi meščanskega stanu je vsakemu videti dovoljeno.

Cena 1 kosa 30 kr., dvojnega kosa 50 kr.

Nešič-eva

c. k. izklj. privilegirana

turška turška
arabska arabska

tinktura za barvanje las in brade,

dozdaj neprekošana v svoji lastnosti, ker je ne le popolnoma neškodljiva, ampak tudi rast las zelo pospešuje in lase koj črno, temno-rujavo, rumenkasto-rujavo itd. pobarva, da je treba le takrat vnovič barvati lasé, ko so že vnovič zrastle. Dokaz izvrstnosti je ta, da imam med stalnimi p.n. naročevalci najviše kapacitete, gospodo, doktorje, častnike itd. 1 steklenica s podukom o rabi vred 2 gl. 20 kr.

Napis: J. B. Bešlin, Wien, Ippenplatz 1.